

Valerio Bocci

MANUEL

Malý
bojovník
Svetla

 ZACHEJ®.sk

MANUEL

**Malý
bojovník
Svetla**

Valerio Bocci

MANUEL

**Malý
bojovník
Svetla**

Copyright © 2025 by Valerio Bocci
Copyright © Edizioni Sanpino, 2025
10020 Pecetto Torinese (TO), ITALY
www.edizionisanpino.it
All rights reserved.

Z talianskeho originálu: *Manuel. Il piccolo guerriero della luce*

Vydal © Zachej.sk, 2025
Grafika © Lýdia Valter

Preklad: Zachej.sk
Lektor prekladu: ThLic. Ondrej Čukan

Redaktorka: Lenka Adamčíková Kostolanská
Jazyková korektúra: Martina Kostolanská

Biblické citáty sú uvedené podľa oficiálneho katolíckeho prekladu
Svätého písma (SSV, 2023).

ISBN 978-80-8211-818-9

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa
nesmie reprodukovat' v žiadnej podobe ani žiadnym spôsobom
(elektronicky, mechanicky, fotokópiami ani iným spôsobom)
bez súhlasu vlastníka autorských práv.

*ENZE a PEPPEMU,
rodičom malého Manuela,
verným strážcom jeho snov
a prekvapujúcich dôverností jeho srdca.
Za odvahu, s akou sa podelili
o utrpenie a radosti syna,
ktorý bol zamilovaný do života
a do svojho veľkého priateľa Ježiša.*

MANUEL

Spomienka na teba
nevzbudzuje smútok,
ale vždy vnáša do našich srdc
živú energiu.

Nech nás tvoje nežné krídla
neprestajne objímajú
tou láskou,
ktorá naplnila naše životy.

Okamihy radosti, pokoja, únavy,
strachu a bolesti, ktoré sme prežívali spolu,
nech sa stanú vzácnymi chvíľami,
ktoré nás zrodia pre nový život.

Nech sa obetované utrpenie
stane nektárom pre každého z nás,
aby sme z neho mohli každý deň čerpať
a premieňať ho na med
pre všetkých bratov a sestry!

**Mama Enza Maria, otec Peppe,
tvoj brat Francesco a tvoja sestra Stefania**

OD SNA K REALITE

Jednej noci, ktorá sa ničím nelíšila od ostatných, mal Manuel sen. Sen, ktorý akoby prichádzal z čarovného miesta na pomedzí neba a zeme.

Chlapec sa nachádzal na zelenej lúke, ponorenej do teplého a očarujúceho svetla. V tej krajine uvidel, ako sa k nemu blíži kňaz s usmiatou a láskavou tvárou.

„Ale ja ťa poznám!“ zvolal Manuel s typickou detskou spontánnosťou.

„Naozaj ma poznáš?“ odpovedal kňaz pobaven a s úsmevom.

„Iste! Ty si don Bosco, priateľ chlapcov.“

„A teda aj tvoj priateľ,“ dodal svätec láskavým tónom.

Tento krátky sen trval len niekoľko okamihov. No stačil na to, aby zanechal v Manuelovom srdci nezmazateľnú stopu. Bolo to tiché znamenie úprimnej dôvery, ktorú prežíval s mnohými saleziánskymi priateľmi.

Medzi nimi bol aj ten, kto dnes rozpráva jeho príbeh. Autor, ktorý Manuela nepoznal osobne, no prostredníctvom mnohých svedectiev mohol nahliadnuť do veľkosti jeho srdca a do žiarivej krásy jeho priateľstva s Ježišom.

SPEVY SVETLA
INŠPIROVANÉ MANUELOVÝM ŽIVOTOM
A POSOLSTVOM

Pomocou týchto QR kódov si môžete vypočuť Manuelove piesne – *Spevy Svetla*. Stačí nasmerovať fotoaparát smartfónu na QR kód (prípadne použiť čítačku QR v aplikácii) a automaticky sa otvorí online nahrávka danej piesne.

**Jeden naozaj
výnimočný život**

**Objím ma,
Ježišu!**

**Tvoje srdce
nepatrí tebe**

**Manuel
podľa môjho srdca**

**Manuelova
Misia Svetla**

PREDHOVOR K SLOVENSKÉMU VYDANIU

„Pane, v твоjich rukách som v bezpečí.

Keď ma ty držíš,
nemusím sa ničoho báť.“

Svätý František z Assisi

Nielen deti potrebujú mať pred sebou vzory cnostných rodičov a iných „dospelákov“, aby rástli smerom do neba. Aj svet (nás) dospelých potrebuje niekedy (a možno oveľa častejšie, ako si myslíme) príklad života v svätosti – príklad, ku ktorému nás pozýva aj sám Kristus. „On zavolať k sebe dieťa, postavil ho medzi nich a povedal: ‚Veru, hovorím vám: Ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nevojдете do nebeského kráľovstva‘“ (Mt 18, 2 – 3).

Takýmto príkladom malosti a čistého srdca sa stal aj Boží služobník Manuel – hrdinský bojovník Svetla, ktorý prešiel krížovú cestu a vydal svedectvo obety lásky. Nebolo to svedectvo veľkých teologických dišpút, ale žitej teológie – živého vzťahu s Bohom. Sám vstúpil do Pavlovej metanoie a zožieraný ťažkou chorobou a bolesťami povedal: „Nemyslel som si, že môžem žiť taký krásny, úžasný a výnimočný život. Viete prečo? Pretože som spoznal naozaj výnimočného priateľa, ktorý ma nikdy nenechá samého. Drží ma pevne pri svojom srdci a hovorí mi: ‚Tvoje srdce nie je tvoje, ale moje, a ja žijem v tebe‘“ (porov. *Rim* 8, 35; *Gal* 2, 20).

Táto kniha je príbehom chlapca Manuela, ktorý detsky čistým a úprimným srdcom žil zákon lásky a spojil svoj kríž s Kristovým dielom spásy.

+ Vladačka Milan Lach SJ

pomocný biskup Bratislavskej eparchie

PREDHOVOR AUTORA

Dieťa, ktoré sa rozprávalo s Ježišom

„Zvelebujem ťa, Otče, Pán neba i zeme,
že si tieto veci skryl pred múdrymi a rozumnými
a zjavil si ich maličkým.“

Evanjelium podľa Matúša 11, 25

Sú deti, ktoré sa šťastne hrajú v záhradách, smejú sa pri naháňaní lopty alebo sa zabávajú s aplikáciami v mobilnom telefóne. A potom sú také, ktorých bezstarostný beh je príliš skoro prerušený niečím, čo by sa detstva nikdy nemalo ani len dotknúť: nehodou, diagnózou, chorobou...

Boží služobník Manuel Foderà bol jedným z týchto detí. Sníval o tom, že bude žiť až 150 rokov, no musel sa zastaviť už v deviatich. Zasiahol ho agresívny a tichý nádor, ktorý mu nedal žiadnu šancu. A predsa v tom predčasne ukončenom behu zanechal za sebou žiarivú stopu. Posolstvo, ktoré dodnes osvetľuje srdcia tých, čo ho poznali, aj tých, ktorí o ňom len počuli. Jeho príbeh nie je len niečím, čo treba vyrozprávať. Je to lekcia, ktorú si treba uchovať.

Manuel bol obyčajné dieťa v tom najkrajšom zmysle slova. Miloval hry, smiech a kreslenie. Rád vymýšľal žartíky, prekvapenia a bavilo ho pozeráť kreslené rozprávky. No v tejto jeho nežnej jednoduchosti sa skrývalo niečo výnimočné: hlboká spiritualita, ktorá prekvapovala vzhľadom na jeho vek; úprimná, nákazlivá viera a odzbrojujúca dobrota ku všetkým, najmä k chudobným a k chorým deťom.

Bolesť je pre mnohých synonymom hnevu alebo rezignácie, no Manuel ju premenil na obetu. Jeho slabosť sa stala silou.

Chorobu považoval za spôsob, ako milovať. Alebo, ako sám hovorieval, za svoju misiu.

To, čo dnes nazývame každodennou svätosťou, sa ukrýva v jednoduchých skutkoch bežného dňa. A práve to robí z Manuela postavu takú výnimočnú a zároveň obyčajnú. Nebol to hrdina z titulnej strany časopisu ani predurčený vyvolenec. Bol dieťaťom ako mnohé iné, so svojimi strachmi i snami. No mal v sebe osobitnú iskru, svetlo, ktoré dokázalo zapáliť novú nádej a priniesť zmierenie so životom.

Od 20. júla 2010, keď Manuel odletel do neba, uplynulo mnoho rokov. A predsa sa na jeho príbehu neusadil prach času. Naopak, jeho svedectvo naďalej putuje, dotýka sa srdc a prináša dobro. Aj Cirkev obrátila svoj pozorný pohľad na príkladný život tohto chlapca. 29. decembra 2024 biskup Mons. Pietro Maria Fragnelli počas svätej omše pri otvorení Svätého roka 2025 vo svojej diecéze v Trapani oficiálne ohlásil úmysel začať diecéznu fázu procesu blahorečenia a svätorečenia¹ Manuela Foderu.

---

¹ Proces blahorečenia a svätorečenia je dlhý postup, ktorým Katolícka cirkev skúma a posudzuje svätosť určitej osoby. Je to cesta, ktorej cieľom je potvrdiť, že život tejto osoby bol mimoriadnym príkladom viery a kresťanskej lásky. Do tohto procesu vstupujú viacerí odborníci. Predovšetkým je to postulátor, ktorý právne zastupuje aktéra kauzy, predkladá tzv. *libellus* na začatie predbežnej fázy a sprevádza celý proces. Zároveň podporuje rôzne aktivity, ktoré pomáhajú šíriť povedomie o Božom služobníkovi. Prijatie *libella* sa uskutoční po tom, ako biskup diecézy, v ktorej sa kauza začala, získa súhlas príslušnej regionálnej biskupskej konferencie a *nihil obstat* zo strany Svätej stolice. Následne sú vymenovaní odborníci z oblasti histórie a teológie, ktorí majú za úlohu analyzovať písomnosti a duchovný profil kandidáta. Dôležitú úlohu má aj delegát biskupa, ktorý spolu s promátorom spravodlivosti vypočúva svedkov. Po ukončení diecéznej fázy kauza prechádza do Ríma na Dikastérium pre kauzy svätých, kde ju ďalej skúmajú historici a/alebo teológovia, kardináli a biskupi, až napokon dôjde k záverečnému rozhodnutiu zo strany pápeža. Po overení hrdinskosti čnosti je na vyhlásenie za blahoslaveného potrebné uznanie prvého zázraku (nevysvetliteľné uzdravenie na príhovor Božieho služobníka). Na vyhlásenie za svätého sa vyžaduje druhý zázrak.

Prvý krok sa uskutočnil v apríli 2025, keď bol podaný *libellus*² zo strany postulátora prof. Francesca Catozzellu, ktorému asistovala vicepostulátorka doktorka Maria Cristina Brescianiová. Manuelovi bol na jeseň 2025 priznaný titul Boží služobník. Následne sa bude pokračovať ďalšími krokmi podľa predpisov kánonického práva. Sú to významné znamenia túžby ponúknuť všetkým príklad života prežitého s mimoriadnou duchovnou hĺbkou.

Do širšieho povedomia verejnosti sa „malý bojovník Svetla“, ako sa Manuel rád nazýval, dostal prostredníctvom svojej prvej biografie vydanej v roku 2014. Táto kniha vznikla na základe verných zápiskov chlapcovej mamy Enzy, ktorá uchovávala synove myšlienky, dôverné výpovede a úvahy z dní jeho choroby.

Dodnes si pamätám emočnú námahu prvých dní, keď som mal v rukách vyše 200 strán spomienok na Manuela. Dlhو ležali na mojom stole: vedel som, že obsahujú silné životné skúsenosti, no nedokázal som nájsť odvahu premeniť ich na biografiu. Už samotná predstava, že budem musieť znova prejsť krížovou cestou dieťaťa poznačeného takou veľkou bolesťou, ma paralyzovala.

Až po jednom citlivom telefonáte od Enzy, ktorá sa taktne opýtala, ako pokračuje práca, som v sebe našiel silu začať. Táto voľba sa ukázala ako prízretná. O niečo neskôr sa mi Enza sama zdôverila, že to bol jej posledný telefonát, aby splnila presnú úlohu, ktorú jej Manuel zveril krátko pred smrťou: „Mama, ty si moja jediná a pravá svedkyňa. Budeš o mne musieť napísať veľa kníh. Všetci musia poznať môj príbeh.“

---

² Ide o dokument, ktorý postulátor predkladá v mene aktéra (teda toho, kto kauzu podporuje) príslušnému biskupovi so žiadosťou o začatie procesu blahorečenia. Obsahuje súhrn života osoby, o ktorej kauze sa začína proces, a dôvody, ktoré tento proces podopierajú, spolu s dôrazom na všeobecnú povest svätosti a znamenia (s prípadnými prílohami, svedectvami atď.).

Nebola to jednoduchá práca. Materiál, ktorý mi Enza odovzdala, bol nesmierne rozsiahly. Nezbierala ho s úmyslom neskôr ho vydať. Písala, aby si odľahčila srdce a zbavila sa emocionálneho napätia, ktoré sa každý deň hromadilo. Stalo sa to rituálom, ktorým končila svoj deň – v tichu noci, keď Manuel vyčerpaný utrpením konečne zaspal.

Keď si Enza uvedomila, že jej syn deň čo deň vyjadruje čoraz hlbšie a prekvapujúcejšie myšlienky, začala ich potajomky nahrávať na malý diktafón, aby neprišla o žiadnu z nich.

Keďže som chcel čo najvernejšie sprostredkovať materiál, ktorý mama Enza trpezlivo zozbierala, musel som ju viackrát kontaktovať. Naše telefonáty neboli len príležitosťou na spresnenie a doplnenie nejasných miest, ale aj na opätovné prepojenie nitiek, rekonštrukciu súvislostí a zdokonalenie rozprávania.

Rozhovory som nevedol iba s ňou, ale aj s otcom Peppem, s príbuznými, priateľmi a viacerými ďalšími osobami, ktoré sa s Manuelom stretli. Každý z nich prispel k obohateniu portrétu tohto výnimočného dieťaťa, ktorého osud rozhodne nebol jednoduchý.

Bola to precízna práca, ale predovšetkým intenzívna citová skúška. Neraz ma pokúšala myšlienka vzdať sa, pretože som bol unavený striedaním protichodných emócií: radosti z každého nepatrného zlepšenia zdravotného stavu; nádeje, ktorá akoby znova rozkvitala; a napokon hlbokej trpkosti, keď ďalšie zhoršenie oznamovalo pravdu, ktorú bolo ťažké prijať.

Často som si kládol otázku: *Ako môže také malé dieťa prechádzať takou ťažkou kalváriou bez toho, aby podľahlo sklúčenosti, a bez jediného slova sťažnosti?*

Prvú odpoveď som našiel v jeho tichých rozhovoroch s neviditeľným priateľom Ježišom, ktorého nosil vo svojom srdci odvtedy, ako pristúpil k prvému svätému prijímaniu. Práve z Eucharistie čerpal silu vyjadrovať lásku a neochvejnú dôveru v Ježiša, premieňať bolesť na obeť a utrpenie na pokoj, ktorý ukazoval k nebu aj v tých najtemnejších dňoch.

Druhú odpoveď som neskôr objavil na stránkach knihy sa-leziána Xaviera Thévenota³, kňaza a teológa, ktorého život tiež poznačila choroba.

V jednom z najsilnejších úryvkov autor varuje pred rizikom príliš zjednodušeného používania fráz typu: „Obetuj svoje utrpenie.“ Ak sú tieto slová zbavené svojho skutočného významu, môžu viac zraniť než potešiť. Pretože, ako zdôrazňuje teológ, Boh nikdy nechýba – ani v tej najťažšej skúške. Práve tam, v zranenom srdci trpiaceho, sa evanjelium stáva telom.

Fyzické utrpenie, najmä to detské, zostáva tajomstvom, ktoré kričí; súžením, ktoré volá po záchrane Spasiteľom. To, čo mu dáva zmysel, je láska. A práve láska, s akou Manuel prežíval svoju chorobu, robí jeho svedectvo takým silným, pravdivým a presvedčivým. Je to láska, ktorá sa neuzavrela do bolesti, ale stala sa svetlom pre iných.

A predsa, nič z toho by nebolo možné bez diskkrétnej, no neúnavnej prítomnosti tých, ktorí stáli po jeho boku: mamy Enzy, otca Peppeho, sestry Stefanie a brata Francesca, kňazov, lekárov a zdravotných sestier. Oni utvorili sieť lásky a modlitby, ktorá Manuela neprestajne objímala. Vďaka nim mohlo toto malé semienko vyklíčiť a rozkvitnúť.

---

³ Thévenot píše: „Duchovná výzva ‚obetuj svoje utrpenia‘ [...] v sebe nesie riziko zabudnutia na to, že Božia radosť nikdy nespočíva v prijímaní toho, čo je zlé. Spočíva v prijatí daru v podobe toho, čo človeka buduje skrze účinky jeho lásky. ‚Potešením‘ Boha je vidieť, že jeho tajomná prítomnosť, zjavená v jeho Synovi skrze pôsobenie Ducha, dokáže umožniť človeku zlomenému bolesťou bojovať proti silám rozdelenia, ktoré utrpenie prináša. Postupne sa v ňom opäť prebúdzajú chuť do života. Ak má trpiaci niečo, čo môže vo svojej skúške ponúknuť, viac ako jeho bieda, choroby a utrpenia je to práve diskkrétne pôsobenie Boha v ľudskom vnútri. Je to ten úžasný a neraz až ohromujúci objav, že ak sa človek zverí do Božích rúk, život môže opäť vytrysknúť, aj keď sa zdá, že zlo všetko zaplavilo.“ Zdroj: Xavier Thévenot, *Souffrance, bonheur, éthique* (Utrpenie, šťastie, etika), Salvator, 1990.

Pred tým, ako som napísal posledné slovo Manuelovej biografie, pocítil som povinnosť navštíviť dedinku Calatafimi Segesta, kde chlapec žil. Rozprestiera sa na pahorkoch Sicílie a je bohatá na históriu i krásu. Chodiť po jej uliciach a dýchať vzduch, ktorý dýchal Manuel, mi pomohlo pochopiť aj chlapcovo výnimočné puto s Giummarellou, domom jeho starých rodičov. Práve tam sa šťastne hral a miloval život. A presne toto miesto si zvolil na svoj „posledný vzlet“ so zrelosťou, ktorá dojíma dodnes.

Na tomto výnimočnom mieste som sa stretol s konkrétnymi tvármi a príbehmi. Rozprával som sa s tými, ktorí Manuela dobre poznali, ktorí ho držali v náručí a modlili sa s ním aj za neho. Všetci bez výnimky mi povedali to isté: Manuel bol neobyčajné dieťa obdarené výnimočnou vierou, neotrasiteľnou nádejou a obdivuhodnou láskou.

Tak som po dňoch plných zapisovania poznámok, overovania, pochybností a otázok – ako pravý neveriaci Tomáš – uzavrel tento projekt s pokojom človeka, ktorý uvidel pravdu a cíti, že toto posolstvo treba šíriť ďalej.

Urobil som to s rešpektom voči sľubu, ktorý som dal Manuelovej sestre Stefánii: že z jej brata neurobím hrdinu ani svätého. Iba som vyrozprával jeho príbeh. Striedmo, bez pátosu a rétorických ozdôb, bez efektných zvolaní či citového nátlaku. S čo najväčšou, jednoduchou a neokrášlenou pravdivosťou.

A ak niekto pocíti pri čítaní prerozprávanych udalostí niečo zázračné, nech sa tomu nediví. Nebude to výsledok sugescie ani rozohneného rozprávania, ale jednoducho sila faktov, ktorá sa sama vynára a neraz presahuje aj fantáziu.

Manuel nikdy nehral úlohu dobrého chlapca. On taký naozaj bol. Prirodzene, pevne, s odzbrojujúcou čistotou, ktorá pramenila z jeho hlbokého a úprimného priateľstva s Ježišom. Práve toto priateľstvo ho viedlo k tomu, aby mu pomáhal „roztápať zatvrdnuté srdcia“, ako to sám viackrát opakoval. Aj za cenu bolesti.

Skutočne; v priebehu času sa niečo naozaj roztopilo. Ľudia, ktorí boli spočiatku nedôverčiví, zmenili svoj názor. Viacerí,

ktorých sa dotklo Manuelovo svedectvo, premenili svoj hnev či ľahostajnosť voči Bohu na nečakaný a prekvapivý vzťah „dobrého susedstva“ s ním. Niektorí po prečítaní chlapcovho príbehu znovuobjavili cestu k sviatostnej spovedi po mnohých rokoch nepraktizovania svojej viery. A nájdu sa aj takí, ktorých zranila strata blízkeho, no vďaka Manuelovmu príkladu pocítili v sebe nový pokoj a opäť sa vrátili k životu.

Slová a svedectvá týchto ľudí dodali prorocký rozmer prosbe, ktorú Manuel adresoval svojej mame: „Napíš o mne veľa kníh.“ Zdá sa, akoby chlapcovi nechýbal šiesty zmysel, ktorý niekedy majú deti a ktorý mu naznačil, ako veľmi jeho priateľstvo s Ježišom môže pomôcť iným, a to aj po jeho definitívnom odchode.

Tak sa to aj stalo a deje sa to i naďalej. Príbeh tohto malého bojovníka Svetla, ktorý sa zrodil na Sicílii, už obnovil srdcia mnohých ľudí v rôznych častiach sveta. Presne ako zrno, o ktorom hovorí evanjelium: „Ak pšeničné zrno nepadne do zeme a neodumrie, ostane samo. Ale ak odumrie, prinesie veľkú úrodu“ (Jn 12, 24).

Nové vydanie tejto knihy je obohatené o doteraz nepublikované texty a nové svedectvá, ktoré starostlivo vybralo združenie Misia Svetlo Manuel⁴. Toto združenie patrí medzi najvzácnejšie plody, ktoré dozreli z príbehu chlapca z Calatafimi Segesta. Je inšpirované Manuelovým žiarivým a odvážnym životom, usiluje sa poskytovať oporu tým, ktorí sú skúšaní utrpením, a zapalať nádej v tých, ktorí ju stratili.

Mojím želaním je, aby sa čitateľ nechal dotknúť príbehom tohto malého chlapca zamilovaného do Ježiša a osvojil si jeho modlitbu: „Zvelebujem ťa, Otče, [...], že si tieto veci skryl pred

---

⁴ Združenie Misia Svetlo Manuel Foderà vzniklo 21. júna 2022, v deň Manuelových nedežítých 21. narodenín:
Associazione Missione Luce Manuel Foderà, Piazza Don Vito Vivona, 1,
91013 Calatafimi Segesta, www.missionelucemanuel.it,
info@missionelucemanuel.it.

múdrymi a rozumnými a zjavil si ich maličkým“ (Mt 11, 25). Tiež si prajem, aby si v srdci uchoval jednu z najjednoduchších a najžiarivejších právd, ktoré Manuel zanechal ako svoje duchovné dedičstvo: „Život je dar od Pána a treba ho prežiť dobre.“

Aj vtedy, keď bolí. Aj vtedy, keď sa zdá nespravodlivý. Pretože bolesť nemá posledné slovo – má ho Láska. Taká, akú žil tento malý bojovník Svetla. Pre tých, ktorí veria, Manuel 20. júla 2010 neprestal žiť. Jednoducho začal „žiť viac“. A navždy.

Don Valerio Bocci
salezián dona Bosca